

Міністерство економіки, довкілля та сільського
господарства України

НДУ «Український науковий центр екології
моря» (УкрНЦЕМ)

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом в.о. на посаді Ученого секретаря

УкрНЦЕМ

від “31” липня 2026 р. № 42/О

ПОЛОЖЕННЯ
про Центр колективного користування
науковим обладнанням
«УкрНЦЕМ - Морські дослідження»

Одеса - 2026

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає основні засади Центру колективного користування науковим обладнанням «УкрНЦЕМ - Морські дослідження» (далі - ЦККНО) щодо:

- 1) створення, провадження та припинення діяльності ЦККНО;
- 2) передачі, придбання (в тому числі за договором лізингу), обміну наукового обладнання, інструментів, приладів, інвентаря (далі - наукове обладнання) ЦККНО ;
- 3) урегулювання фінансових та матеріально-технічних питань, пов'язаних з діяльністю ЦККНО;
- 4) надання ЦККНО таких видів послуг:
 - послуг з доступу до наукового обладнання для проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок (далі - дослідження і розробки);
 - послуг з проведення наукових досліджень з використанням наукового обладнання.

1.2. Метою створення ЦККНО є надання доступу до наукового обладнання для проведення досліджень і розробок вітчизняними та іноземними вченими відповідно до умов, визначених у регламенті доступу до наукового обладнання та користування ним.

1.3. До суб'єктів наукової та науково-технічної діяльності, яким можуть надаватися послуги ЦККНО, належать наукові працівники наукових установ, заклади вищої освіти, інші юридичні особи незалежно від форми власності та громадські наукові організації.

1.4. Замовниками послуги з проведення досліджень і розробок з використанням наукового обладнання можуть бути суб'єкти наукової та науково-технічної діяльності, які не є учасниками ЦККНО та з якими укладено договір про надання такої послуги.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ

2.1. Сприяння реалізації державних цільових наукових і науково-технічних програм та наукових (науково-технічних) проектів за визначеними пріоритетними тематичними напрямками досліджень і розробок.

2.2. Проведення спільних досліджень і розробок вітчизняними та іноземними науковими установами.

2.3. Сприяння міжнародному науково-технічному співробітництву.

2.4. ЦККНО відповідно до покладених на нього завдань забезпечує:

- 1) належне надання визначених у пункті 1.1 цього Положення послуг;
- 2) технічне обслуговування наукового обладнання, проведення регламентних та інших робіт на науковому обладнанні (Додаток 1 додається);
- 3) інформаційну, технічну, консультаційну, методичну, організаційну підтримку та супроводження регламентних та інших робіт на науковому обладнанні;
- 4) наявність плану проведення досліджень і розробок у ЦККНО та графіка його роботи (у разі наявності заявок на проведення досліджень і розробок);
- 5) наявність і дотримання регламенту доступу до наукового обладнання та користування ним;
- 6) відкритий доступ до наукових даних, що отримані за рахунок державних коштів, та їх повторне використання, якщо це передбачено умовами відповідних договорів про надання послуг ЦККНО, крім обмежень щодо захисту персональних даних, інформації, прав інтелектуальної власності, національної безпеки;
- 7) належне управління даними досліджень і розробок (дані, що отримані під час проведення досліджень і розробок, повинні зберігатися, архівуватися протягом визначеного періоду, а також бути доступними для перегляду та повторного використання);
- 8) дотримання правил етичної поведінки та академічної доброчесності учасниками ЦККНО;
- 9) дотримання принципу тендерної рівності та принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
- 10) захист інформації, авторських та інших майнових і немайнових прав замовників послуг ЦККНО на отримані результату, якщо це передбачено умовами відповідних договорів про надання послуг ЦККНО на замовлення суб'єктів наукової та науково-технічної діяльності, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших установ і організацій незалежно від форми власності.

2.5. Центр належить до суб'єктів дослідницької інфраструктури. ЦККНО може надавати платні послуги в установленому законодавством порядку. ЦККНО розташовується за адресою: м. Одеса, Французький бульвар, 89.

2.6. Інформація про Центр розміщується на офіційному сайті УкрНЦЕМ.

3. УТВОРЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРУ

3.1. Центр колективного користування науковим обладнанням «УкрНЦЕМ - Морські дослідження», створений в Українському науковому центрі екології моря (далі - УкрНЦЕМ) за наказом виконуючої обов'язки на посаді Ученого секретаря від 31 липня 2026 р. №42/О.

3.2. У своїй діяльності ЦККНО керується чинним законодавством України. Нормативним актом Міністерства освіти і науки України, Статутом УкрНЦЕМ та

цим Положенням.

3.3. Заступник директора УкрНЦЕМ з наукової роботи своїм розпорядженням визначає графік роботи ЦККНО та окремих наукових приладів обладнання, встановлює необхідні особливості режиму роботи ЦККНО та перелік вимог до вчених шляхів використання наукових приладів обладнання.

3.4. ЦККНО не має статусу юридичної особи та є структурним підрозділом УкрНЦЕМ, створений на базі Відділу наукових досліджень та охорони морських біоценозів і Відділу аналітичних досліджень та організації моніторингу.

3.5. Відведення та розподіл робочого часу може проводитися на основі: погодинного розподілу, побіжного розподілу або помісячного розподілу.

а) Для режиму роботи в одну зміну (8 годин робочого часу) 6 години проводяться за потреби УкрНЦЕМ, 2 години можуть надаватися для платного використання обладнання ЦККНО іншими установами, підприємствами та організаціями, згідно з чинним законодавством.

б) При побіжному розподілі часу 3 робочі дні цілим часом відводяться для потреб УкрНЦЕМ; 2 робочих дня можуть надаватися для інших організацій.

в) При помісячному розподілі виходити з розрахунку робочих днів, пропорція яких вказана в пунктах 3.5.а та 3.5.б зберігається. Це створює можливість для представників Замовника проводити експерименти, які потребують значного часу, що може суттєво перевищувати тривалість одного робочого дня.

3.6. Використання часу роботи наукових приладів обладнання реєструється в робочих журналах, встановлених у формі УкрНЦЕМ.

4. КЕРІВНИЦТВО І СТРУКТУРА ЦЕНТРУ

4.1. ЦККНО очолює керівник, який призначається на посаду наказом директора УкрНЦЕМ.

4.2. В разі відсутності керівника ЦККНО його обов'язки по управлінню ЦККНО та забезпеченню якості виконуваних робіт здійснює відповідальна особа, призначена наказом директора УкрНЦЕМ

4.3. Призначення та звільнення з посади співробітників та керівника ЦККНО, здійснюється наказом директора УкрНЦЕМ

4.4. Керівник ЦККНО:

- здійснює керівництво роботою ЦККНО, несе персональну відповідальність за організацію діяльності ЦККНО;
- організовує діяльність ЦККНО, в тому числі щодо взаємодії з суб'єктами надання послуг, вживає заходів до підвищення ефективності роботи ЦККНО;
- координує діяльність працівників ЦККНО, контролює якість та своєчасність виконання ними обов'язків;

- організовує інформаційне забезпечення роботи ЦККНО, роботу із засобами масової інформації, визначає зміст та час проведення інформаційних заходів;
- сприяє створенню належних умов праці у ЦККНО, вносить директору УкрНЦЕМ пропозиції щодо матеріально-технічного забезпечення ЦККНО;
- забезпечує навчання працівників ЦККНО;
- забезпечує дотримання вимог ЗУ «Про охорону праці», правил пожежної та техногенної безпеки працівниками ЦККНО та його користувачами;
- здійснює інші повноваження, передбачені законодавством та цим Положенням.

5. ПОРЯДОК НАДАННЯ ДОСТУПУ ДО НАУКОВОГО ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ І РОЗРОБОК

5.1. ЦККНО організовує доступ до закріпленого за ним обладнання. Нове обладнання, придбане або передане у тимчасове користування для потреб його функціонування, закріплюється за ним наказом директора УкрНЦЕМ.

5.2. Доступ до роботи з науковим обладнанням надається працівникам ЦККНО, які попередньо пройшли відповідне навчання та тренінги. Доступ до роботи з науковим обладнанням може надаватися замовникам послуг ЦККНО під наглядом фахівців з обслуговування наукового обладнання за умови їх безпосередньої участі у проведенні досліджень і розробок та поінформованості щодо правил роботи з науковим обладнанням. Правила роботи з науковим обладнанням внесені до інструкції щодо користування науковим обладнанням та встановлюються керівництвом ЦККНО відповідно до технічного паспорта наукового обладнання.

5.3. Забезпечення доступу учасників ЦККНО та замовників послуг з проведення досліджень і розробок до відкритих дослідницьких даних та їх описів здійснюється шляхом їх розміщення в базі даних WQDB та на сервері УкрНЦЕМ.

6. ПОРЯДОК НАДАННЯ ЦЕНТРОМ ПОСЛУГ З ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ І РОЗРОБОК ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ НАУКОВОГО ОБЛАДНАННЯ ЗАМОВНИКУ ПОСЛУГИ

6.1. ЦККНО може надавати послуги з проведення досліджень і розробок із використанням наукового обладнання, яке перебуває в його розпорядженні, замовнику послуги.

6.2. Послуги з проведення досліджень і розробок із використанням наукового обладнання ЦККНО надаються замовнику на платній основі відповідно

до договору про проведення досліджень і розробок

6.3. Пріоритетними до виконання є послуги з проведення досліджень і розробок, які здійснюються на замовлення держави в межах пріоритетних напрямів науково-технічного та інноваційного розвитку ЦККНО .

6.4. ЦККНО має право відмовляти у наданні послуг у разі, коли заплановане дослідження або розробка заборонені законодавством або можуть призвести до виходу наукового обладнання із робочого стану, порушення правил користування науковим обладнанням або невиконання інших вимог, передбачених цим Положенням.

6.5. Науковому обладнанню (складовій частині наукового обладнання) в установленому порядку може бути надано статус наукового об'єкта, що становить національне надбання.

7. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ЗАЯВОК

7.1. Наукові установи або науковці (Замовник) подають на ім'я директора УкрНЦЕМ (Виконавець) заявку, підписану керівником, в якій вказується характер теми (держбюджетна, міжнародна, державна), назва теми, якщо роботи в них виконуються на обладнанні ЦККНО , прилад, методика, кількість вимірювань, назви об'єктів, що підлягають дослідженню та інше.

7.2. Керівник наукової теми УкрНЦЕМ подає заявку на ім'я керівника ЦККНО, в яких позначається характер теми (держбюджетна, міжнародна, господарче договірна), назва теми, якщо роботи в них виконуються на обладнанні ЦККНО , прилад, методика, кількість вимірювань, назви об'єктів, що підлягають дослідженню та інше.

7.3. Замовник видає обґрунтування використання обраного методу для його дослідження, з використанням літературних джерел (до 1 сторінки).

7.4. Відсутність вищезгаданих документів є підставою для відмови проведення робіт

7.5. У разі виконання Замовником вищеназваних умов, між Замовником та керівництвом УкрНЦЕМ складається "Договір" для проведення досліджень на обладнанні ЦККНО, який обов'язково повинен враховувати наступне:

а) Самостійно працювати на приладах ЦККНО можуть лише ті співробітники наукових установ та науковці, які мають відповідну кваліфікацію та досвід роботи на аналогічних приладах;

б) У калькуляції на виконання робіт за укладеною Угодою, закладаються відшкодування витратних матеріалів, амортизація, та, у разі необхідності, заробітна плата співробітника ЦККНО, згідно розрахунку витрат;

в) У разі необхідності проведення ремонтних робіт, їх вартість розводиться пропорційно реально втраченому, робочому часу між Замовниками та УкрНЦЕМ;

г) В друкованих працях, де наводяться дані, отримані з використанням приладів та обладнання ЦККНО, Замовник, окрім прямого посилання на установу,

завдяки яким були отримані дані, зобов'язаний на загальному рівні дотримуватися авторських прав.

8. ФІНАНСУВАННЯ, ЗВІТУВАННЯ, МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРУ

8.1. Фінансове забезпечення діяльності ЦККНО здійснюється за рахунок коштів, отриманих ЦККНО як оплата за надання послуг з проведення досліджень і розробок з використанням наукового обладнання, та інших джерел, не заборонених законодавством.

8.2. Майно передане в користування ЦККНО є складовою майна УкрНЦЕМ.

8.3. ЦККНО звітує про свою діяльність перед його засновником у порядку, встановленому засновником, але не менше одного разу на рік.

8.4. У разі незадовільної роботи ЦККНО його засновник відповідно до Положення про Центр може порушити питання про звільнення керівника ЦККНО або про припинення діяльності ЦККНО. Рішення про звільнення керівника ЦККНО або припинення ЦККНО оприлюднюється на офіційному веб-сайті засновника ЦККНО протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття.

8.5. Припинення діяльності ЦККНО здійснюється відповідно до чинного законодавства України та цього Положення.